

عنوان مقاله:

کارکردهای هستی شناختی علیت تحلیلی در فلسفه ی اسلامی

محل انتشار:

دو فصلنامه تأملات فلسفی، دوره 8، شماره 20 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

سید مصطفی موسوی اعظم - استادیار گروه الهیات، دانشگاه یاسوج.

خلاصه مقاله:

فیلسوفان مسلمان در برخی از مواضع که کثرت وجودی (خارجی) برقرار نیست، علیت را متحقق دانسته اند، که ملاصدرا این قسم علیت را به تحلیل عقلانی می داند. علیت جوهر برای عرض، ماده برای صورت، ماهیت برای لوازم خود و... را می توان از مصادیق علیت تحلیلی دانست. علیت تحلیلی کارکردهای متعددی در فلسفه ی اسلامی به دنبال دارد. این کارکردها به دو دسته طبقه بندی می شوند: کارکردهای معرفت شناختی و کارکردهای هستی شناختی. در این مقاله به کارکردهای هستی شناختی علیت تحلیلی پرداخته می شود. کارکردهای هستی-شناختی علیت تحلیلی عبارتند از: 1. علیت وجود برای ماهیات، حیثیات اندماجی و شانی، و تحقق ثبوتی آنها. 2. رفع تناقضات درون متنی در مسائلی مانند رابطه ی علیت و کثرت، ادله ی حرکت جوهری و توقف ممتنعین یا واجبین بالذات بر یکدیگر. 3. اثبات وحدت شخصیه ی وجود. 4. نزاع معنوی فیلسوف و متکلم در باب ملاک احتیاج معلول به علت. 1. علیت وجود برای ماهیات، حیثیات اندماجی و شانی، و تحقق ثبوتی آنها. 2. رفع تناقضات درون متنی در مسائلی مانند رابطه ی علیت و کثرت، ادله ی حرکت جوهری و توقف ممتنعین یا واجبین بالذات بر یکدیگر. 3. اثبات وحدت شخصیه ی وجود. 4. نزاع معنوی فیلسوف و متکلم در باب ملاک احتیاج معلول به علت.

کلمات کلیدی:

علیت تحلیلی، کثرت تحلیلی، کثرت خارجی، برهان، ملاصدرا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/896554>

